

Handlingsplan för fossilfria transporter

Föreskrifter

Plan

Policy

Program

Reglemente

Regler

Riktlinjer

Rutiner

Strategi

Antagen		Dokumentansvarig
KS 2021-02-02 § 3		Miljö- och säkerhetsskyddschef

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Syfte.....	3
3	Mål	3
4	Omställning till fossilfria transporter	3
5	Handlingsplan för fossilfria transporter	5

1 Inledning

Sverige har som mål att bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. Förbränningen av fossila bränslen står för det största bidraget till växthuseffekten både i Sverige och i övriga världen. I Sverige svarar inrikes transporter för nästan en tredjedel av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser. Kommunerna står därmed inför stora utmaningar, när det gäller klimatsmart och energieffektiv trafikplanering.

För att hjälpa länets kommuner med detta startades projektet Fossilfria transporter i norr. Länsstyrelsen i Västerbotten är projektägare och Energikontor Norr och BioFuel Region är samverkanspartners. Projektet startade våren 2018 och pågår fram till 2021 och länets alla 15 kommuner deltar. Tillväxtverket, Energimyndigheten, Umeå Energi, Länsstyrelsen, Energikontor Norr, BioFuel Region samt länets alla 15 kommuner finansierar projektet som har en total budget på 19,1 miljoner SEK.

2 Syfte

Handlingsplanen är en del i projektet Fossilfria transporter i norr och som ska ge kommunen förutsättningar att ställa om till en fordonsflotta som inte är beroende av fossila bränslen – detta i enlighet med det nationella målet om att utsläppen av växthusgaser från vägtransporter ska minska med minst 70 procent till 2030, jämfört med 2010.

3 Mål

- **Mål 1:** Organisationen Bjurholms kommun ska ha en fordonsflotta 2030 som är oberoende av fossila bränslen.
- **Mål 2:** Utsläppen från resor i kommunen ska minska med 70 % till 2030.

4 Omställning till fossilfria transporter

Omställningen av transportsektorn till fossilfrihet är en av de största utmaningarna för att nå Sveriges högt ställda klimatmål. Det finns en rad faktorer som centrala för omställningen, där kommunerna kan påverka i större eller mindre utsträckning.

Omfattande och omedelbara investeringar krävs: Det är bara 10 år kvar till 2030 – året då utsläppen ska ha minskat 70 % jämfört med 2010. Det är tekniskt *möjligt* att nå mycket omfattande utsläppsminskningar, men det förutsätter omedelbara satsningar som drar åt samma håll, på alla nivåer och i alla delar av samhället. Kommunerna har en roll att spela i detta, men det är avgörande att lokala åtgärder går i takt med nationella och regionala incitament och styrmedel¹.

Elektrifiering är en nyckel: Elfordon eliminerar alla direkta utsläpp ur avgasröret och har redan nu låga uppströms CO₂-utsläpp (Nordisk elmix), som kan väntas bli än lägre (Sveriges mål om 100 % fossilfri elproduktion år 2040). Elektrifiering av vägfordon är den tydligaste globala trenden inom transport-området idag, påskyndat

---

¹ Hur kan Västerbotten nå transportsektorns klimatmål? – Analys med energisystemmodellen TIMES-TRA-AC, Avdelningen för energiteknik, Luleå tekniska universitet

av styrmedel i en lång rad länder inklusive Sverige. Här kan kommunerna göra skillnad dels genom satsningar på publika laddstolpar med stöd från Klimatklivet och i samverkan med andra lokala intressenter, samt dels genom successiv omställning av den egna fordonsflottan till fler laddbara fordon. Det senare minskar utsläppen från den egna verksamheten samtidigt som man agerar *föregångare* och *dörröppnare* för fler invånare eller lokala företag att våga satsa på laddbara fordon¹.

Biodrivmedel avgörande och begränsade: Biodrivmedel är centrala för att snabbt få ner utsläppen från konventionella fordon och från fordon som har få andra alternativ. På längre sikt kommer emellertid konkurrensen om biomassa öka: till biodrivmedel inom flyg och sjöfart, som råvara för att framställa material (idag baserade på fossil råvara) och inom delar i energisystemet som är svåra att elektrifiera. Resultaten indikerar att elektrifiering av lätta fordon samt åtgärder som minskar efterfrågan på transporter och/eller drivmedel är kritiska för att få biodrivmedlen att räcka till, vilket också gör det blir förhållandevis enklare och billigare att nå kvoterna i *Reduktionsplikten*². Generellt har kommunerna ingen avgörande inverkan på biodrivmedels-marknaderna, men de kan medverka till påskyndad elektrifiering samt till att möjliggöra ett mer transporteffektivt samhälle¹.

Långväga godstransporter har få alternativ: Generellt sett ökar godstransporterna snabbare än persontransporterna. Snabbast ökar tunga lastbilstransporter, som dessutom saknar etablerade klimatneutrala alternativ utöver biodrivmedel. Indikationer finns på att *Reduktionsplikten* är avgörande för att snabbt minska utsläppen från tunga lastbilar. På längre sikt kan eldrift och bränsleceller (vätgas) bli intressanta alternativ. Överflyttning av gods till järnväg och sjöfart kan spela en viss roll för att dämpa tillväxten i energianvändning för godstransporter. Via upphandling har kommunerna viss möjlighet att påverka långväga godstransporter (där den största potentialen till utsläppsreduktion finns) men upphandling kan även användas för att "optimera" lokala godsleveranser med viss ytterligare CO₂-besparing som följd¹.

Transporteffektivare samhälle: Åtgärder som minskar transportefterfrågan eller främjar överflyttning till mindre energiintensiva transportslag ger inte snabba utsläppsminskningar, men kan bli viktiga för att nå netto-nollutsläpp 2045 med begränsade resurser. Här har kommunerna tillsammans med Region Västerbotten en viktig roll för att *möjliggöra* och *främja* mer klimatsmarta transportval hos invånare och företag via satsningar på exempelvis kollektivtrafik, bilpooler samt gång- och cykelinfrastruktur, kompletterat med kampanjer och andra informations-insatser¹.

---

² Reduktionsplikt: För att främja användningen av biodrivmedel har regeringen infört reduktionsplikt för bensin och diesel. Det innebär att alla drivmedelsleverantör varje år måste minska växthusgasutsläppen från bensin och diesel med en viss procentsats. Reduktionsplikten innebär ett mer långsiktigt styrmedel jämfört med tidigare skattenedsättning och bidrar till användningen av mer klimatsmarta biodrivmedel.

5 Handlingsplan för fossilfria transporter

Nivå	Mål	Aktivitet	Tid	Budget	Ansvar	Uppföljning
A	1	Installera en laddstolpe utanför kommunhuset	2022	Statligt stöd & kommunala medel	<i>Fastighetschef</i>	4:e kvartalet 2022
A	1	Leasa en kommunbil med eldrift vid nästa leasingperiod	2022	Leasing	<i>Upphandlings ansvarig</i>	4:e kvartalet 2022
A	1	Ta fram och besluta om en strategi för laddinfrastruktur	2021	Befintliga resurser	Miljö- och säkerhetsskydds chef	1:a kvartalet 2022
A	2	Uppdatera mötes- och resepolicyen	2021	Befintliga resurser	Klimatstrateg, Länsstyrelsen	1:a kvartalet 2022
A	2	Minska andelen möten med resor och ersätta dessa med ökad andel digitala möten	Löpande	Befintliga resurser	Alla medarbetare	Enligt mötes- och resepolicyens uppföljning
A	2	Skapa en sida på webbplatsen bjurholm.se som handlar om hållbart resande	2022	Befintliga resurser	Kommunikatör	Antal besökare på årsbasis
A	2	Hitta möjligheter för att arbeta på distans	2021-2022	Befintliga resurser	Respektive chef	Årlig uppföljning vid RUS (resultat och utvecklingssamtal)
B	1	Implementera strategin för laddinfrastruktur	2030	Statligt stöd/projekt	Kommunen & privata aktörer	Varje mandatperiod
B	2	Bygg ut cykelvägar	Löpande	Kommunala medel & statligt stöd	Befintlig dialog med Trafikverket	Årligen
B	2	Arrangera näringslivsträff med fokus på hållbara transporter	2021	Befintliga resurser	Tillväxt- och utveckling/näringsliv	Uppföljande enkät till deltagande företag efter träffen
B	2	Ta fram ett underlag för lokalisering av pendlarparkeringar	2022	Befintliga resurser	Tekniska-gator/Befintlig dialog med Trafikverket	4:e kvartalet 2022

Aktiviteterna delas in nivåer:

- A. Kommunorganisationen
- B. Kommunen som geografisk plats.

Vilket mål som berörs anges med 1 eller 2:

1. Organisationen Bjurholms kommun ska ha en fordonsflotta 2030 som är oberoende av fossila bränslen.
2. Utsläppen från resor i kommunen ska minska med 70 % till 2030.